

Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/aktualnosci/konkursy-i-nagrody/nagroda-kustosz-pamieci/2017/40247,Janusz-Wasylkowski-19332020.html>
20.04.2024, 05:40

Janusz Wasylkowski (1933-2020)

Janusz Wasylkowski przyszedł na świat 2 sierpnia 1933 roku we Lwowie. Ojciec pracował jako ślusarz, matka była gospodynią domową. Choć był zaledwie sześciolatkiem, dobrze zapamiętał niemieckie bombardowania miasta w 1939 roku. Pierwszą okupację sowiecką (1939–1941), okupację niemiecką (1941–1944) i ponowne zajęcie miasta przez Armię Czerwoną przeżył we Lwowie.

W 1944 roku wyjechał z rodzinnych stron. We Wrocławiu ukończył studia polonistyczne. Podczas studiów związał się z wrocławskimi teatrami studenckimi, był m.in. założycielem Teatryku Satyry „Ponuracy”. Prowadził szeroko pojętą działalność popularyzującą kulturę – był współzałożycielem tygodnika „Poglądy”, wyreżyserował też kilka programów telewizyjnych.

W 1961 roku przeniósł się do Warszawy, gdzie poświęcił się dziennikarstwu. Pracował m.in. w tygodniku harcerskim „Drużyna” oraz w „Życiu Gospodarczym”. W latach 1972–74 był kierownikiem artystycznym Teatru Rozrywki w TV, zrealizował 45 spektakli; w latach 1987–88 kierował teatrem „Buffo”. W 1991 roku założył Instytut Lwowski oraz pismo „Rocznik Lwowski”, którego do dziś jest redaktorem naczelnym. Cenną inicjatywę wydawania roczników od kilku lat wspiera finansowo Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego. Publikacja stanowi płaszczyznę debaty nad lwowskim dziedzictwem oraz nad

Janusz Wasylkowski

sposobami zachowania pamięci o wybitnych lwowiakach. Niewątpliwie regularne wydawanie periodyku miało kluczowe znaczenie dla zachowania pamięci o polskim dziedzictwie kulturowym we Lwowie.

Janusz Wasylkowski opublikował 21 książek poświęconych różnej tematyce: sztuki teatralne, wiersze, satyry, monografię polskich organizacji niepodległościowych w Danii. Szczególne miejsce w jego bogatym dorobku zajmują publikacje o tematyce lwowskiej, w tym słynny słownik gwary lwowskiej. Jest autorem licznych aforyzmów i reportaży. Jego publikacje oraz sztuki teatralne tłumaczone były na wiele języków świata, m.in. na czeski, słowacki, niemiecki, angielski, duński oraz bułgarski. Jest też zapalonym kolekcjonerem. Jego zbiór ponad 16 tysięcy pocztówek „Kresy wschodnie dawnej Rzeczypospolitej” nabyła Biblioteka Narodowa.

Za swą działalność Janusz Wasylkowski był wielokrotnie nagradzany i odznaczany. Otrzymał m.in.: Medal Zasłużony Kulturze – Gloria Artis, nagrodę specjalną Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego, Złotą Odznakę Stowarzyszenia Dziennikarzy Polskich, Złotą Odznakę Związku Ziemi Wschodnich RP, Medal „Pro Memoria” oraz Honorowe Wyróżnienie Nagrody Literackiej im. Władysława Reymonta.

Zmarł 14 kwietnia 2020 roku.